

Onderzoeksopzet evaluatie Ruimte voor Ruimte regeling - concept

Rekenkamer Nieuwkoop

1. Aanleiding en vraagstelling

Aanleiding voor deze onderzoeksopzet

Op 12 december 2024 heeft de gemeenteraad van Nieuwkoop unaniem een motie aangenomen met de bedoeling om een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de *Ruimte voor Ruimte regeling*. De raad heeft de rekenkamer verzocht om te beoordelen of dit onderzoek als aanvulling op het reguliere onderzoeksprogramma van 2025 kan worden uitgevoerd. Op 13 december heeft de directeur van de rekenkamer de raad geïnformeerd dat hij positief staat tegen dit verzoek van de raad en een onderzoeksopzet zal maken, ter bespreking met de klankbordgroep van de gemeenteraad. Hierbij treft u deze onderzoeksopzet aan.

Aanleiding voor de onderzoeksvraag naar de Ruimte voor ruimte regeling

De gemeenteraad heeft de bovengenoemde motie aangenomen bij de bespreking van het raadsvoorstel *Afwegingskader particuliere woningbouwinitiatieven en ruimtelijke kwaliteitsverbetering* (2024-110). In de motie zijn enkele overwegingen van de raad opgenomen. De raad stelt hierin vast dat:

- De Ruimte voor Ruimte regeling en de zogenoemde Ruimte voor Ruimte extra regeling al geruime tijd worden toegepast bij het herbestemmen van glastuinbouw;
- Bij het opstellen van het Afwegingskader particuliere woningbouw-initiatieven het college de uitvoering en doelmatigheid van de regeling niet heeft beoordeeld;
- Het college in het Afwegingskader de bestaande regelgeving heeft opgenomen en niet heeft ingespeeld op signalen en vragen die er zijn om de regeling te verbreden;
- Het college heeft eerder aangegeven, in antwoord op schriftelijke vragen van D66,¹ dat zij geen uitspraken kan doen over de doelmatigheid van de genoemde regeling en de bijdrage van de uitvoering daaraan, omdat er niet eerder concrete doelstellingen voor de regeling zijn vastgesteld.
- Er in diverse gemeenten en provincies regels zijn opgesteld om in te spelen op een andere toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling;
- De belangrijkste doelstelling van de Ruimte voor Ruimte regeling, zijnde het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, nog steeds actueel is;
- Deze doelstelling nog belangrijker wordt gezien de ontwikkelingen in de glastouwbouwsector.

Op basis van deze overwegingen en constatering wil de raad de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling onderzoeken. Hierbij is een aandachtspunt om ook aanknopingspunten te onderzoeken voor mogelijke aanpassing van de huidige regeling. De raad wil met de uitkomsten van het onderzoek in de hand namelijk bespreken *of* en zo ja *hoe* uitbreiding kan worden vormgegeven.

Voor het onderzoek heeft de raad daarom het volgende meegegeven: in het onderzoek dient naast de criteria doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van beleid ook een verkenning naar andere toepassing van de regeling te worden opgenomen.²

¹ College B en W Nieuwkoop. (2024, 20 maart). Beantwoording schriftelijke vragen – glastuinbouw & ruimte voor ruimte

² Motie Onafhankelijk onderzoek door de rekenkamer naar de ruimte voor ruimte regeling, dictum punt 2

Waardevol rekenkameronderzoek naar de ruimte voor ruimte regeling

De rekenkamer hecht eraan om vanuit zijn onafhankelijke positie van meerwaarde te zijn voor de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en de inwoners van Nieuwkoop. Die onafhankelijke positie houdt in dat de rekenkamer zelf het onderzoeksprogramma bepaalt. De gemeenteraad kan wel, zoals in dit geval, een verzoek bij de rekenkamer indienen om een onderzoek uit te voeren.³ Fijn dat u onze onafhankelijkheid en expertise op prijs stelt!

De kerntaak van de rekenkamer is het onderzoeken van de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid en de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid daarvan.⁴ De Ruimte voor Ruimte regeling is vanuit meerdere perspectieven maatschappelijk relevant: het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit heeft impact op het gezicht van de gemeente, de regeling heeft gevolgen voor eigenaren van overbodig geworden agrarische bedrijven en glastuinbouwbedrijven en het toevoegen van woningen raakt aan de woningbouwopgave in de gemeente. Bovendien is er geen eerder onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de regeling uitgevoerd.

Om deze onderzoeksopzet op te kunnen stellen heeft de rekenkamer oriënterend onderzoek gedaan naar de Ruimte voor Ruimte regeling en een eerste gesprek gevoerd met ambtenaren die met de uitvoering van de regeling zijn belast. Hieruit blijkt dat het aantal toepassingen van de Ruimte voor Ruimte regeling goed onderzoekbaar is, ook op basis van de beschikbare documentatie en gesprekspartners. De rekenkamer stelt daarom vast dat de Ruimte voor Ruimte regeling, met inachtneming van aandachtspunten vanuit de raad, een geschikt onderwerp is voor een waardevol rekenkameronderzoek.

Procedure

De rekenkamer heeft, conform het verzoek van de raad, een onderzoeksopzet opgesteld met daarin een probleemstelling en door de rekenkamer geformuleerde onderzoeksvragen. Ook is een beoogd onderzoeksteam samengesteld dat de uitvoering van dit onderzoek ter hand kan nemen. De rekenkamer bespreekt deze onderzoeksopzet op 23 januari 2025 met de klankbordgroep uit de gemeenteraad. Daarna kan de rekenkamer de onderzoeksopzet vaststellen.

Voordat de rekenkamer kan overgaan tot het uitvoeren van dit onderzoek moet de gemeenteraad budget beschikbaar stellen. Dit budget is nodig omdat dit onderzoek buiten het reguliere onderzoeksprogramma van de rekenkamer voor 2025 wordt uitgevoerd.

³ Gemeentewet artikel 182, lid 2.

⁴ Verordening op de rekenkamer gemeente Nieuwkoop 2023, artikel 4.

Doelstelling en vraagstelling

Doelstelling en afbakening

Op basis van het voorgaande formuleren we de volgende doelstelling voor dit onderzoek:

Het doel van dit onderzoek is om de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling in de periode van 1 augustus 2014 tot en met 31 december 2024 te evalueren wat betreft doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid en om vast te stellen of en welke aanknopingspunten er zijn om de regeling en toepassing ervan te verbeteren.

De onderzoeksperiode is afgebakend als de periode tussen 1 augustus 2014 en 31 december 2024. Hiermee wordt een tijdsbestek van ongeveer tien jaar onderzocht. Deze afbakening is mede tot stand gekomen op basis van de ontwikkelingen in de regelgeving. Vanaf 1 augustus 2014 was de provinciale Verordening Ruimte Zuid-Holland van kracht. Dit markeert het moment waarop de Ruimte voor Ruimte regeling niet langer provinciaal was vastgelegd, maar overging naar de gemeentelijke beleidsruimte.

Vraagstelling

In het licht van het voorgaande heeft de rekenkamer de volgende twee hoofdvragen geformuleerd:

1. *Is de Ruimte voor Ruimte regeling in de gemeente Nieuwkoop in de periode 1 augustus 2014 tot en met 31 december 2024 doelmatig, doeltreffend en rechtmatig toegepast?*
2. *Welke aanknopingspunten zijn er op basis van de ervaringen in de afgelopen tien jaar om de Ruimte voor Ruimte regeling en de toepassing ervan te verbeteren?*

Deelvragen

Deze hoofdvraag hebben we uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Wat was het juridisch kader voor de Ruimte voor Ruimte regeling in de gemeente Nieuwkoop in de onderzoeksperiode?
2. Wat waren de beleidsdoelstellingen, onder andere ten aanzien van sanering oude bedrijfspanden, woningbouw en ruimtelijke ordening, voor de inzet van de Ruimte voor Ruimte regeling in de gemeente Nieuwkoop gedurende de onderzoeksperiode?
3. Hoe vaak is er gebruik gemaakt van de Ruimte voor Ruimte regeling in de onderzoeksperiode en welke resultaten had dit voor het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit?
4. Welk proces is er doorlopen bij de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling bij elk van de aanvragen gedurende de onderzoeksperiode en wat waren daarbij knelpunten en succesfactoren?
5. In hoeverre verliep de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling in de onderzoeksperiode volgens de geldende (juridische) kaders?
6. Welke verschillen en overeenkomsten vertoont de Ruimte voor Ruimte regeling in Nieuwkoop en de toepassing daarvan met (de toepassing van) de regeling in andere gemeenten en provincies?
7. Welke aanknopingspunten uit de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling in Nieuwkoop en andere gemeenten en provincies komen naar voren die het behalen van de beleidsdoelstellingen kunnen vergroten?
 - a. Is de beleidsdoelstelling van de Ruimte voor Ruimte regeling actueel in relatie tot de wensen van de raad en hoe verhoudt deze doelstelling en zich tot de ontwikkelmogelijkheden in de Ruimte voor Ruimte regeling?
 - b. Welke verbetering in de regeling en de toepassing hiervan is hiervoor nodig en wat zijn de aandachtspunten hierbij?

2. Visie op het onderzoek

Achtergrond: start van de regeling op provinciaal niveau

De Ruimte voor Ruimte regeling bestaat sinds 2003 en was aanvankelijk een provinciale regeling, bedoeld om het slopen van verouderde en ongebruikte (agrarische) bedrijfspanden (en glastuinbouw) te stimuleren. In 2014 is de regeling als provinciale regeling ingetrokken. De gemeente Nieuwkoop heeft in haar bestemmingsplannen de mogelijkheden van de Ruimte voor Ruimte regeling echter gehandhaafd. Daarbij heeft de gemeente vastgehouden aan de eerder provinciaal vastgestelde verdeelsleutel of ruilvoet, waarbij de sloop van 5000 m² glas of 1000 m² aan bedrijfsopstallen recht gaf op de bouw van één woning met een inhoudsmaat van maximaal 750 m³. De doelstelling van de regeling is hierbij niet veranderd: in de Nota ruimtelijk beleid van de gemeente Nieuwkoop staat dat de regeling een middel is om ruimtelijke kwaliteit te bevorderen.

Wijze van gebruik van de regeling in Nieuwkoop

Het gebruik van de regeling omvat niet alleen de sloop van overbodig geworden bedrijfspanden. Aangezien het recht om een of meerdere woningen te bouwen de initiatiefnemer inkomsten kan opleveren, moet er een tegenprestatie plaatsvinden in het kader van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. In de afgelopen jaren is de Ruimte voor Ruimte regeling volgens de Nota ruimtelijk beleid in circa 13 gevallen gebruikt om ongeveer 25 woningen te bouwen. Er zijn op dit moment ook nog rechten (verkregen op grond van de Ruimte voor Ruimte regeling) voor het bouwen van woningen in bezit bij particulieren en ontwikkelaars.⁵ Een ander voor dit onderzoek relevant aspect van de Ruimte voor Ruimte regeling is het glasbeurssysteem zoals dat vanaf 2008 van toepassing is (geweest) in Nieuwkoop. Glasrechten (vierkante meters tuinbouwkas) werden aanvankelijk ingemeten door de gemeente, die hier een overzicht van bijhield. Vanaf dat moment werden glasrechten verhandelbaar binnen de gemeente. Praktisch gezien was de bouw van compensatiewoningen vanaf dat moment niet langer gebonden aan de plek waar het agrarisch bedrijf fysiek gesaneerd werd. Op 4 juli 2017 is het beursreglement van de gemeente Nieuwkoop ingetrokken. Sindsdien is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het systeem, maar de toepassing van het beursstelsel is in stand gebleven. De ruilvoet is ongewijzigd gebleven en – binnen bepaalde voorwaarden – bleven glasrechten verhandelbaar binnen de gemeente Nieuwkoop.

Focus van het onderzoek naar de Ruimte voor Ruimte regeling

Gegeven het woningtekort is de Ruimte voor Ruimte regeling de afgelopen jaren maatschappelijk gezien in een ander licht komen te staan. Het toevoegen van woningen was aanvankelijk niet het primaire doel van de regeling. De regeling was bedoeld ter verbetering van ruimtelijke kwaliteit en het verwijderen van oude glasopstallen, waarbij het toevoegen van woningen aan de initiatiefnemer als compensatie mogelijk werd gemaakt. Gegeven de woningbehoefte en de mogelijkheid die glasrechten bieden voor waardevermeerdering voor gronden is het toevoegen van woningen een instrument geworden voor de ontwikkeling van woningen. De aantallen zijn hierbij evenwel niet omvangrijk, maar relatief kleinschalig. De toepassing valt daardoor (vrijwel altijd) buiten de eisen (percentage betaalbare woningen) van het woningbouwbeleid van de gemeente.

⁵ Nota ruimtelijk beleid Gemeente Nieuwkoop, artikel 2.1.1.

In het onderzoek moeten vanwege het voorgaande in elk geval drie elementen aan de orde komen:

- / Ruimtelijke structuurverbeteringen;
 - o Type gerealiseerde ruimtelijke structuurverbeteringen en randvoorwaarden waarbinnen deze plaatsvinden
 - o Besteding van vrijkomende middelen ten behoeve van ruimtelijke structuurverbeteringen
- / De verschuiving van woningbouw van middel naar doel op zichzelf;
 - o Woningbouwproductie naar aantallen
 - o Segmentering binnen woningbouwproductie
- / Sociale doelen;
 - o Sociale cohesie
 - o Woonvoorzieningen voor specifieke doelgroepen
- / De rol van de glasrechten.

Het inzicht in die elementen kan ook de aanknopingspunten geven aan de raad om te bezien of de doelstellingen en de regeling zelf en de toepassing hiervan nog in overeenstemming is met de politieke wensen.

3. Plan van aanpak

De rekenkamer voert dit onderzoek in vijf fases uit. Hieronder wordt een korte toelichting bij elke fase gegeven. De fases zijn:

1. Opstarten van het onderzoek
2. Beleid en kaders in beeld
3. Toepassing van de regeling
4. Verkennen ontwikkeling van de regeling
5. Wederhoor en rapportage

Fase 1: Opstarten van het onderzoek

Een goede start is belangrijk voor elk soepel rekenkameronderzoek. Daarom voert de projectleider en één van de onderzoekers een startgesprek met de concerncontroller en de ambtenaren die betrokken zijn bij de uitvoering van de Ruimte voor ruimteregeling. In dit startgesprek lichten we de onderzoeksopzet toe en maken we werkafspraken, zodat de verwachtingen rondom het onderzoek helder zijn. Ook bespreken we wie mogelijke interviewpartners zijn. Voorafgaand aan het startgesprek stellen we een informatieverzoek op, gericht op enerzijds het beleid en anderzijds informatie over de toepassing van de regeling, op casusniveau.

Fase I: Samenvatting

Resultaten

- Onderlinge werkafspraken en verwachtingen zijn vastgesteld
- Ambtelijke organisatie is op de hoogte en kent de informatievraag

Gehanteerde methode

- Startgesprek met concerncontroller en vakspecialisten
- Informatieverzoek

Periode

- Februari 2025

Fase 2: Beleid en kaders in beeld

In de tweede fase van het onderzoek brengen we het beleid en de verschillende juridische kaders gedurende de onderzoeksperiode in beeld. Daarvoor voeren we een documentanalyse uit, waarin we de relevante gemeentelijke en provinciale kaders betrekken. Om verder inzicht te krijgen in (de totstandkoming van) de beleidsdoelstellingen en onderliggende overwegingen, voeren we in deze fase enkele interviews. We voeren in ieder geval gesprekken met:

- / De huidige portefeuillehouder,
- / Inhoudelijk betrokken ambtenaren,
- / Voormalig portefeuillehouder(s).

We kijken hierin niet alleen naar de beleidsdoelstellingen van de huidige regeling, maar ook naar het ontstaansproces van de regeling in haar huidige vorm en de wijze waarop hierin naar andere gemeenten is gekeken.

Daarnaast stellen we in deze fase een analysekader op, gebaseerd op de documentanalyse en voorlopige bevindingen. Het analysekader vormt de basis om de casussen in fase 3 te beoordelen. We informeren de klankbordgroep van de gemeenteraad over het opgestelde analysekader en de voortgang van het onderzoek in deze fase.

Fase 2: Samenvatting

Resultaten

- / Inzicht in (beleids)kaders en doelstellingen gedurende de onderzoeksperiode
- / Inzicht in afwegingen bij totstandkoming en toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling
- / Opstellen analysekader
- / Informeren klankbordgroep over voortgang en analysekader

Gehanteerde methode

- / Documentanalyse
- / Interviews

Periode

- / Maart - april 2025

Fase 3: Toepassing van de regeling

Deze fase van het onderzoek staat in het teken van de toepassing van de regeling. Omdat het aantal keren dat de regeling is toegepast relatief beperkt is, kunnen we een substantieel aantal casussen onderzoeken. Als dit mogelijk is analyseren we zowel casussen die hebben geleid tot woningbouw alsook casussen waarbij de aanvraag is stopgezet. We voeren per casus een dossieronderzoek uit waarbij we zowel de inhoud als het proces rondom een ruimte voor ruimte casus analyseren aan de hand van het analysekader.

Ook voeren we in deze fase enkele gesprekken met initiatiefnemers die gebruik hebben gemaakt van de Ruimte voor Ruimte regeling, om ook hun ervaring met de toepassing van de regeling in het onderzoek te kunnen betrekken.

Fase 3: Samenvatting

Resultaten

- / Inzicht in de feitelijke toepassing van de regeling
- / Inzicht in de doorlopen procedure bij casussen

Gehanteerde methode

- / Casusonderzoek
- / Interviews initiatiefnemers

Periode

- / Mei 2024

Fase 4: Verkennen ontwikkeling van de regeling

In de voorlaatste fase van het onderzoek verkennen we hoe de Ruimte voor ruimte regeling zich in de toekomst zou kunnen ontwikkelen. Dat doen we in twee stappen.

1. We organiseren in overleg met de klankbordgroep een gesprek met (een afvaardiging van) de gemeenteraad waarin we het perspectief op de raad op de beleidsdoelstellingen van de Ruimte voor Ruimte regeling en de mogelijke ontwikkelrichtingen van de regeling ophalen.
2. We voeren een verkenning uit van andere toepassingen van Ruimte voor Ruimte regelingen op gemeentelijk en provinciaal niveau. Hiervoor voeren we een beknopte aanvullende documentanalyse uit, waar nodig voeren we digitaal verificatiegesprekken over onze bevindingen. Gegeven de brede toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling is een uitputtende vergelijking niet mogelijk. De rekenkamer selecteert enkele 'best practices' van gemeenten waar de regeling tot veel resultaat leidt en betreft deze in haar analyse. Hierbij wordt primair gekeken naar Zuid-Holland omdat de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling gebonden is aan provinciale kaders op het gebied van ruimtelijke ordening. Waar dit nuttig is zullen ook versies van de regeling in andere gemeenten en provincies in de vergelijking worden betrokken.

Fase 4: samenvatting

Resultaten

- / Inzicht in wensen bij de raad voor de verdere ontwikkeling van de Ruimte voor Ruimte regeling
- / Schets van diverse ontwikkelrichtingen op basis van toepassingen in andere gemeenten en provincies

Gehanteerde methode

- / Schriftelijke consultatie via de klankbordgroep van de rekenkamer
- / Verkenning bij andere gemeenten en provincies

Periode

- / Juni - juli 2025

Fase 5: Rapportage en wederhoor

In deze laatste fase van het onderzoek stellen wij het onderzoeksrapport op. Dit rapport bestaat uit een deel met bevindingen (Nota van Bevindingen) en een bestuurlijk deel (conclusies en aanbevelingen). De aanbevelingen uit het onderzoek zullen zich onder andere richten op hoe de raad kan komen tot een keuze voor een ontwikkelrichting van de Ruimte voor Ruimte regeling.

De Nota van Bevindingen wordt bij de ambtelijke organisatie teruggedeponeerd voor een feitenverificatie. Na verwerking van het ambtelijk wederhoor sturen wij de definitieve versie inclusief de conclusies en aanbevelingen voor bestuurlijk wederhoor naar het college. Daarna biedt de directeur van de rekenkamer het onderzoeksrapport aan de raad aan.

In afstemming met de klankbordgroep kiezen we voor een rapportagevorm die toegankelijk, beknopt en inzichtelijk is. De rekenkamer licht het onderzoeksrapport graag toe aan de gemeenteraad.

Fase 5: samenvatting

Resultaten

- / Beantwoording van hoofd- en deelvragen in een onderzoeksrapport
- / Rapportage met bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Gehanteerde methode

- / Ambtelijk wederhoor
- / Bestuurlijk wederhoor
- / Presentatie in de raad

Periode

- / augustus - september 2025

4. Ons onderzoeksteam en planning

Onderzoeksteam

Job van Meijeren is directeur van de rekenkamer Nieuwkoop. Tim Kunis is plaatsvervangend directeur. Zij begeleiden het onderzoek dat wordt uitgevoerd door het volgende onderzoeksteam (waar Tim Kunis ook onderdeel van is).

Projectleider Wouter de Jong is een zeer ervaren adviseur in het openbaar bestuur en geassocieerd partner van Necker. Tot 2019 was Wouter burgemeester van gemeente Houten. Voordat Wouter burgemeester van Houten werd, was hij al als directeur aan Necker verbonden en deed hij vele advies- en onderzoeksopdrachten in het openbaar bestuur. Ook was hij gedeputeerde in de provincie Utrecht en wethouder. Wouter is analytisch, scherp op inhoud en sterk in relaties. Hij kan de te formuleren ontwikkelrichtingen koppelen aan haalbaarheid in de praktijk en zorgt ervoor

dat de conclusies en aanbevelingen passen bij de Nieuwkoopse context. In dit onderzoek zorgt hij als projectleider voor een soepel en zorgvuldig onderzoeksproces en heeft hij een belangrijke rol in de gesprekken met bestuurders en met de gemeenteraad.

Adviseur en Onderzoeker Tim Kunis is gedreven om de relatie tussen bestuurders, volksvertegenwoordigers én inwoners te versterken. Deze verbinding staat immers centraal in de lokale democratie. Een heldere verantwoording vanuit het gemeentebestuur kan daar niet in ontbreken. Vanuit deze overtuiging zet Tim zich in als adviseur en onderzoeker bij Necker in voor rekenkamers. Hij is een ervaren rekenkameronderzoeker en ambtelijk secretaris/adviseur voor de rekenkamers van Nieuwkoop en Maasdriel en

daarmee bekend met het organisatorische aspect van het rekenkameronderzoek. Tim heeft ruime ervaring met rekenkameronderzoek naar diverse onderwerpen, zoals armoede en sociale ongelijkheid, woningbouw en participatie. Zijn ervaringen op het gebied van participatie zorgen ervoor dat hij in dit onderzoek de Ruimte voor Ruimte regeling kan evalueren vanuit het perspectief van de initiatiefnemers om op deze manier de ontwikkeling van de regeling vanuit een bottom-up gedachte te benaderen.

Onderzoeker Arco de Baat legt graag de koppeling tussen de doelstellingen en effecten van beleid om er zo achter te komen of de bedoelingen van de tekentafel vertaald kunnen worden naar de alledaagse werkelijkheid. Arco heeft ruime ervaring met het opstellen van beleidsevaluaties en feitelijke reconstructies rekenkamer- en raadsonderzoeken. Hij is goed bekend met het ruimtelijk domein en deed voor de gemeente Eindhoven ook eerder rekenkameronderzoek waarin de rol van de raad in gebiedsontwikkelingen

centraal stond. Hij heeft daarnaast ervaring met de organisatorische kant van Rekenkameronderzoek als secretaris van de rekenkamers van Vlaardingen en Soest (tijdelijk). In dit onderzoek zal hij zich als onderzoeker vooral bezighouden met het vergelijkende perspectief tussen Nieuwkoop en andere gemeenten en het vertalen van de geluiden uit de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie in mogelijke ontwikkelrichtingen voor de Ruimte voor Ruimte regeling.

Planning

Wij voeren dit onderzoek uit in de periode februari – september 2025. Rekening houdend met het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor bieden we de onderzoeksrapportage begin oktober 2025 aan de raad aan.

Onderzoeksfase	Planning
Fase 1: Opstarten van het onderzoek	Februari 2025
Fase 2: Beleid en kaders in beeld	Maart – april 2025
Fase 3: Toepassing van de regeling	Mei 2025
Fase 4: Verkennen ontwikkeling van de regeling	Juli – juli 2025
Fase 5: Wederhoor en rapportage	Augustus – september 2025

Budget

Omdat dit een extra onderzoek is, dat niet is opgenomen in het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer, is een begroting gemaakt voor het benodigde budget. Hiervoor is voor de onderzoeksactiviteiten in beeld gebracht welke inspanningen hiervoor verricht moeten worden.

Onderzoeksactiviteiten	Totaal aantal dagdelen
Fase 1 Opstarten van het onderzoek Vorbereiden onderzoek, opstellen informatieverzoek en voeren van een digitaal startgesprek.	4,0
Fase 2 Beleid en kaders in beeld Documentanalyse, gesprekken met huidige en voormalige portefeuillehouders, gesprek met betrokken ambtenaren, opstellen analysekader en delen met de klankbordgroep.	12,0
Fase 3 Toepassen van de regeling Casusonderzoek en interviews met initiatiefnemers.	9,0
Fase 4 Verkennen ontwikkeling regeling Gesprek met de gemeenteraad, verkenning bij andere gemeenten en provincies, opstellen ontwikkelrichtingen.	10,0
Fase 5 Wederhoor en rapportage Opstellen nota van bevindingen, feitelijk wederhoor, opstellen conclusies en aanbevelingen, bestuurlijk wederhoor, presentatie aan de gemeenteraad.	13,0
Totaal	48 dagdelen

In totaal zijn er voor 48 dagdelen (een dagdeel betreft vier uur) aan werkzaamheden voorzien om dit onderzoek uit te voeren. Het gemiddelde dagdeeltarief van het onderzoeksteam betreft 600 euro exclusief btw.

Het benodigde budget bedraagt **€ 28.800 exclusief btw**. Dit budget omvat het hele onderzoek, inclusief de voorbereiding en het presenteren van het onderzoek aan de gemeenteraad. De gemeenteraad dient dit budget beschikbaar stellen alvorens uitvoering van dit onderzoek kan plaatsvinden.

